

Autonomies insatisfetes

A ningú no se li escapa que el PP és avui el primer partit de l'oposició i per tant successor del partit socialista en el govern de l'estat. Si no "tanca" ara, pot tancar demà passat. El que ara és una proposta de pacte, després pot esdevenir el programa d'un govern. Estaria bé començar a preguntar-se què farem llavors, amb els tres nivells d'autogovern que tenim i si són un model satisfactori o suficientment estable i ampli per resoldre les nostres necessitats com a país.

El Partit Popular està disposat a aturar la "inestabilitat", la "tensió" i la "incertesa" que provoquen les reivindicacions autonòmiques, mitjançant la signatura d'un pacte autonòmic que delimiti clarament el sostre competencial de les comunitats que van accedir a l'autogovern per la via de l'article 151 de la Constitució espanyola. Les altres, les que van accedir-hi per la via del 143, com les Illes Balears o el País Valencià, ja fa temps que saben el què és un pacte d'aquestes característiques. El que van signar el PSOE i el PP el 1992 va congelar definitivament les seves possibilitats d'autogovern, i en alguns casos, com a les Balears, l'ensenyament no hi arribarà fins a final de segle, quan la reforma educativa haja culminat. Això, si no es retarda encara més. Ara els populars volen aplicar el mateix raser per les autonomies anomenades "històriques", ja que consideren que el fet de mantenir obert l'estat de les autonomies crea inestabilitat. Des de les mateixes files des d'on s'ha instigat bona part de la campanya anticatalana que patim els darrers mesos, des de les mateixes files on, amb l'objectiu de desgastar el pacte PSOE-CiU, s'ha criminalitzat la presència catalana a la política espanyola, des de les mateixes files que han jugat amb deslleialtat amb la nació catalana, es demana ara lleialtat institucional i es proposa un pacte per tancar la "qüestió".

El primer dubte, doncs, està en l'actitud i els antecedents que ha mantingut una de les parts que ha de ser signant del pacte. El segon dubte està, no en la lletra del pacte, sinó en la voluntat i la generositat a l'hora d'interpretar els pactes. Llegit al peu de la lletra, el pacte autonòmic que proposa el PP conté propostes que no disten gaire o són gairebé coincidents amb algunes llançades des del PSOE. Socialistes i populars coincideixen per exemple en la necessitat de convertir el Senat en una cambra territorial o en la voluntat de fer participar les comunitats autònomes en aquelles decisions d'àmbit comunitari europeu que puguin afectar l'àmbit competencial autonòmic. El problema no és el pacte, sinó l'esperit del pacte i l'actitud de les parts contractants. Un pacte autonòmic, avui per avui, no es pot plantejar amb la voluntat de tancar el mapa. D'entrada, el fa difícilment acceptable. Estant al nivell d'autogovern que estem, al Principat, i pitjor al País Valencià i a les Illes, un pacte s'ha de plantejar des de la voluntat d'avançar, de superar barreres i d'obrir nous camins cap a l'autogovern.

El segon dubte és de forma. La diferència està en veure l'estat de les autonomies com a "problema" o com a "solució". Els que el veuen com a problema, és evident que volen tancar-lo, solucionar-lo. Els que el veuen com a solució, l'haurien de veure com a perfeccionable, millorable, com és perfeccionable qualsevol solució. El PSOE, a través de diverses veus, ha presentat l'estat de les autonomies com una solució a l'encaix dels diversos fets diferencials que conviuen sota el mateix estat. És de suposar que la visió no ve produïda per una aparició sobrevinguda després del 6 de juny de 1993, que va fer guardar al calaix dels mals endreços de la història les reunions entre Alfonso Guerra i Fernando Abril Martorell per dissenyar la LOAPA. Les situacions polítiques són canviants i el que avui és una majoria aritmètica, demà pot ser una altra radicalment diferent. A ningú no se li escapa que el PP és avui el primer partit de l'oposició i per tant successor del partit socialista en el govern de l'estat. Si no "tanca" ara, pot tancar demà passat. El que ara és una proposta de pacte, després pot esdevenir el programa d'un govern. Estaria bé començar a preguntar-se què farem llavors, amb els tres nivells d'autogovern que tenim i si són un model satisfactori o suficientment estable i ampli per resoldre les nostres necessitats com a país.